

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 342

гр. Варна, 06.07.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в закрито заседание на шести юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Марин Цв. Атанасов

Членове: Петър Митев
Деян Ив. Денев

като разглежда докладваното от Марин Цв. Атанасов Въззивно частно наказателно дело № 20223100600664 по описа за 2022 година

Производството е при хипотезата на 243, ал.6 от НПК и е образувано по протест на прокурор при Районна прокуратура – Варна срещу определение по ЧНД № 1773/2022 г. на РС - Варна - 32 състав, постановено на 10.06.2022 г.

С протестираното определение съдът е отменил постановление от 18.04.2022 г. за прекратяване на наказателното производство по ДП № 1323/2019 г. по описа на Първо РУП при ОД на МВР-Варна

Протестът е подаден в срок и допустим. По същество в него се сочи, че атакуваното определение е неправилно, по следните причини:

- неясна е волята на ВРС на какво правно основание е било отменено постановлението на ВРП, дали поради липса на извършено престъпление – каквато процесуална норма е било упомената в определението на ВРС или пък в разрез с посочената норма в определението, процесуалното основание е недоказаност на извършено престъпление по отношение на дадени лица, каквото основание в действителност е било посочено в прокурорския акт за прекратяване. В тази връзка изрично е изложено, че мотивите в отмененото постановление са обосновали прекратителното основание в НПК, по чл. 243, ал.1, т.2 НПК /недоказаност/, а не както е посочил съдът по чл. 243, ал.1, т.1, вр. чл. 24, ал.1, т.1 НПК.

- целта на назначената комплексната СППЕ извършена по отношение на св. Д.Т. е постигнала целите си по повод възникналото съмнение дали осв. Т. /в предвид алогичните обяснения и действия от негова страна, незряло поведение несъответстващи на сочената възраст/, да посочи

страда ли той от психично заболяване и може ли пълноценно Т. да участва в наказателното производство. Излага се виждането, че посочената експертиза не е от категорията на гласните или писмени доказателства, които съгласно НПК могат да бъдат ценени в насока дали се е случило дадено събитие или не, като за сравнение е ползвана „достоверност“ за полиграфското изследване не намираща място в доказателствената съвкупност. В този ред на мисли за прокурорът подал протеста е останало спорно, дали извода на вещото лице, че Т. е бил изживял „значим стрес“, следва да намери място в доказателствената съвкупност, а и посочените единствени доказателства в съвкупността си безспорно опровергават изискването на чл. 303, ал. 1 НПК. Последният извод е мотивиран и с подробен анализ на свидетелските показания на Т. от два разпита, намерени от прокурора за противоречиви, а от там прераснало и в упрек към ВРС, че не е посочил в мотивите си, кой разпит е кредитиран и „удобно, без анализ“ съдът е приел, че кредитира и двата разпита.

- анализа на свидетелските показания на Т. не сочи за извършване на конкретни действия предприети от страна на св. Т.а и А. С., с които да са предизвикали: страх от заплашване с насилие; разгласяване на позорящи обстоятелства; застрашаване с увреждане на имущество на пострадалия или на негови близки или пък застрашаване с друго противозаконно действие с тежки последици. Според прокурора Т. е направил своя интерпретация на чут разговор, което обаче не обосновава престъпление по някой от изброените текстове - чл.144, ал.1 от НК, чл. 146 и сл. НК, а пък и те са престъпления от частен характер. Въз основа това прокурорът прави извод, че „Очевидно без пряка и непосредствена заплахата за живота или здравето му към оня момент, Т. сам е взел обмислено решение да се прехвърли на по-долната тераса“ Твърденията на Т., са че действията му са продиктувани от страх, а твърденията на Т.а да избегне дължимо плащане между лица имащи качество на „клиент“ и „лице предоставящо услуга“. Анализирайки показанията на св.Т. прокурорът стига до извода, че свидетелят прехвърляйки се на терасата под жилището, в което се намирал, отново не е бил последван или заплашван от никого и вместо да поиска да бъде допуснат във вътрешността на жилището на по-долния жилищен етаж или да премине през него към стълбищната площадка, да потърси помощ от обитателите му или сам да подаде сигнал на тел. 112, Т. е взел ново решение да продължи да слиза надолу от тераса на тераса, при което паднал се самонаранил. Сам Т. в нито един разпит не свидетелства, че е поискал да напусне адреса обитаван от Т.а през входната врата и не сочи, конкретни лица, които с думи и действия да са му попречили.

- неясно за прокурорът е и обстоятелството по каква причина ВРС кредитира изцяло единствено и само показанията на Т., като дерогира останалите свидетелски показания, респективно изцяло или отчасти ги изключва от доказателствената съвкупност. Като противоречие в мотивите се сочи и следва или не допълнителен разпит на св. С.. Налице от една страна са указания за допълнителен разпит, същевременно в определението

показанията на С. са изцяло дерогирани, като такива в противоречие с останалия събран доказателствен материал. Неясни отново остават указанията в тази посока. В тази връзка задължителните указания на ВРС за допълнителен разпит на св. С. за обстоятелства които биха го уличили в престъпление било по чл. 155 НК, или по 213а, чл. 143 НК, са счетени като незаконосъобразни.

- не се споделят изводите на съда за непълнота в произнасянето, относно извършено или не престъпление по чл. 142а НК или чл. 143а НК.

- оспорват се указанията на ВРС, като такива дадени в противоречие с разпоредба на чл. 121 НПК относно провежда ли са св. Т.а и С. разговор с трето лице или имитира ли такъв

- Недоумение у прокурора буди изложеното в жалбата от името на пострадалия, че не е бил извършен разпит на лицата от които св.Т. твърди, че парична сума в заем, тъй като те са отнесени към „категорията свидетели“, които не могат да внесат яснота по предмета на делото.

- оспорва се и указанието да бъде преразпитан св. Д.Т. без изрично да се указва какви нови факти и обстоятелства следва да бъдат установени.

Като се запозна с материалите по делото, въззивният съд установи следното:

Досъдебното производство № 1323/2019 г. по описа на Първо РУ при ОД на МВР-Варна е образувано на 26.07.2018 г. за престъпление по чл. 213а ал.1 от НК , за това, че на 29.05.2019 г. в гр. Варна, с цел да се набави имотна облага е упражнена принуда по отношение на Д. П. Т., чрез заплашване, за да извърши същият нещо против волята си.

В хода на досъдебното производство, са проведени два разпита на пострадалия Т., на свид. Т. Т.а, А. С.; С.И. и свид. М.Р. Проведени са очни ставки между свид. Т. и свид. Т.а, както и между свид. Т. и свид. С.. Назначени са и извършени са съдебно-медицинска и психиатрично-психологична експертиза по отношение на пострадалия Т..

След провеждане на действия по разследването с атакуваното постановление от 18.04.2022 г. наблюдаващия прокурор е прекратил наказателното производство на основание чл.243, ал.1, т.2 НПК.

Настоящият състав на ВОС счита, че протеста е **неоснователен**. Същият е “мотивиран” в противоречие с правната доктрина и съдебната практика. Правилно първоинстанционният съд е върнал делото на прокурора за продължаване на действията по разследването. Органите на досъдебното производство са изяснили непосочена от прокурора фактическата обстановка,

и на базата на установените факти при липсваща конкретика са достигнали до погрешни фактически и правни изводи. Производството по чл. 243, ал.4 и сл. от НПК има за цел осъществяване на съдебен контрол за законосъобразност на актовете на прокуратурата за прекратяване на наказателното производство на досъдебната фаза. Съдът, без да нарушава установените с Решение № 1 от 1999г. на Конституционния съд на РБ предели на съдебен контрол следва да провери извършено ли е пълно, всестранно и безпристрастно разследване, установена ли е правилно фактическата обстановка по делото и по – нататък извършени ли са всички последващи процесуални действия, които са включени в правомощията на прокурора. В смисъла на изложеното не следва да се очаква от съда да даде указания по отношение кое лице да бъде привлечено към наказателна отговорност и по каква правна квалификация, тъй като това е извън правомощията му на тази фаза на наказателното производство. Съгласно посоченото решение на Конституционния съд чрез съдебния контрол не могат да бъдат дерогирани и замествани от съдебните органи конституционните правомощия на прокурора да решава, дали да привлече към наказателна отговорност, кого и за какво престъпление. Такъв резултат ако желае прокурора следва да търси в акт на висше стоящата му инстанция, но не и такъв изхождащ от съда. За коректност следва да се отбележи, че атакуваното определение на ВРС наистина не съдържа възприета фактическа обстановка, но при отсъствието и, в отмененото постановление това не е порок водещ до неговата отмяна, тъй като крайния извод на този етап е правилен.

На първо място трябва да се отбележи, че прокурора следва да изясни от фактическа страна деянието пълно и всестранно. В посочения аспект преразказа на едни или други свидетелски показания и неразбирането кои противоречия са съществени и имащи отношение към предмета на доказване води до един единствен резултат, получен и в този случай, постановлението на прокурора да не е обосновано. Вероятно затруднение в тази насока се изпитва в резултат на това, че според прокурора гласните доказателства „кореспондират” с вътрешното му убеждение. Чл. 14 НПК няма дадения от прокурора смисъл и ако той е изградил вътрешното си убеждение без обективно и пълно изследване на обстоятелствата по делото това е основание за прилагане на чл.29,ал.2 НПК. В случая са извършени голяма част от относимите към предмета на доказване процесуално – следствени действия,

но извън това са останали неоценени или неизвършени такива, които могат да потвърдят или да отхвърлят достоверността на гласните показания.

Като основна причина за отмяна на атакуваното определение на ВРС в протеста е посочена неясната воля на съда на какво правно основание е било отменено постановлението на ВРП. Съдът е дал този отговор като е вникнал в съдържанието на постановлението, пренебрегвайки вписаното правно основание. Както в прекратителното постановление, така и разглеждания протест ясно е изложена тезата на прокурора, че св. Т. не споделя конкретика която да му позволи да изгради извод, че същият е бил заплашван с предвидените в закона последствия. Отсъствието на този елемент, както правилно е цитирал прокурора правната доктрина изключва деянието да е престъпление по чл.213а от НК. Именно това от една страна е дало основание на ВРС да заключи, че все пак прекратителното основание е чл.24,ал.1, т.1 НПК, а не това което е посочил прокурора. Съвсем обрано и аргументирано, извършвайки свой анализ на показанията на св.Т., съдът е посочил, че заплахата е в достатъчна степен конкретизирана, същата е изиграла своята мотивираща роля, Т. да търси средства да се разплати и едва след като са му били отказани той е предприел действия да напусне апартамента в който са се развили събитията. Независимо как прокурора оценява поведението на св.Т. в една екстремална за него ситуация, правилно ВРС е посочил ,че това са обстоятелства ирелевантни за предмета на доказване.

Вметката в протеста каква е целта на назначената комплексната СППЕ извършена по отношение на св. Д.Т. очевидно не кореспондира с изводите в заключението какво въздействие е имало върху него деянието, в очакването на прокурора да бъде потвърдено „възникналото съмнение“, че не е годен свидетел изградено на оценки за „ алогични обяснения и действия от негова страна“ и „ незряло поведение несъответстващи на сочената възраст“ Използваното сравнение с полиграфското изследване, останалото спорно чувство дали Т. е бил изживял „значим стрес" е още един аргумент, че прокурора е изградил вътрешно убеждение не по реда предвиден в закона въз основа на доказателствата, а на личната му преценка стояща извън кориците на делото.

„Мотивирането“ на въззивната инстанция чрез поредния анализ на свидетелските показания на Т. не може да послужи за аргумент да бъде

оценен атакувания съдебен акт като неправилен, тъй като всеки решаващ делото орган е подчинен на чл.13 и чл.14 НПК. И подчинявайки се на посочените основополагащи в НПК принципи, ВРС правилно е посочил, че: „Задължение на разследващия орган, с оглед служебното начало в наказателния процеса, е същият да извърши необходимите процесуално-следствени действия за установяване на обективната истина по отношение на всички релевантни факти, в т.ч. да проведе разпита на пострадалия в неговата пълнота като изясни всички обстоятелства, необходими, както за проверка на събраните по делото доказателства, така и за изясняване на фактите, които не са установени по делото“, а по нататък се намира и отговора на въпроса от който се интересува прокурора какви обстоятелства не са изяснени- „...не е изяснено кои са лицата, с които пострадалият твърди, че се е свързал по телефона в процесната вечер и какво е заявил на същите“ А що се отнася до допълнителен разпит на св. С. , то такива указания в определението на ВРС няма! Впрочем няма и такива дадени в противоречие с разпоредба на чл. 121 НПК относно провежда ли са св. Т.а и С. разговор с трето лице или имитирали такъв, а е посочено, че добитите показания от св.Т.а не са анализирани. И на последно място трябва да се подчертае, че не в протеста прокурора следва да си зададе въпрос и да отговори, дали деянието съставлява престъпление, независимо от правната му квалификация, а следва да стори това в своя акт, както правилно е констатирал ВРС, че такова отсъства по отношение на чл.142а от НК.

Възраженията на прокурора по отношение на изложени съображения от жалбоподателя пред първата инстанция не са предмет на настоящото производство и следва да бъдат оставени без отговор.

Изложеното по горе са указания по приложение на процесуалния закон тъй като прокурора е следвало *ex officio* да предприеме, преди да постанови постановлението си за прекратяване. Допуснато е процесуално нарушение, като не е проведен докрай и правилно процеса на доказване и в неговата заключителна фаза – анализ и проверка на доказателствата и въз основа на този и вече посочените пороци е достигнал до погрешни правни изводи, което пък е обусловило неправилно приложение на материалния закон. ВРС е изложил убедителни аргументи защо има извършено деяние от обективна страна. Дали правната му квалификация е тази избрана от органите на досъдебното производство или друга с оглед всички обстоятелства по делото

на този етап е право и ангажимент на прокурора.

По изложените съображения и на основание чл. 243, ал.7 от НПК, ВОС

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение по ЧНД № 1773/2022 г. на РС - Варна - 32 състав, постановено на 10.06.2022 г. с което е отменено постановление на ВРП от 18.04.2022 г. за прекратяване на наказателното производство по ДП № 1323/2019 г. по описа на Първо РУП при ОД на МВР-Варна

Препис от определението да се изпрати на страните.

Определението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____